

قدم در راه

۲

بخش دوم

موضوع حدیث: تصمیم و عزم برای حرکت

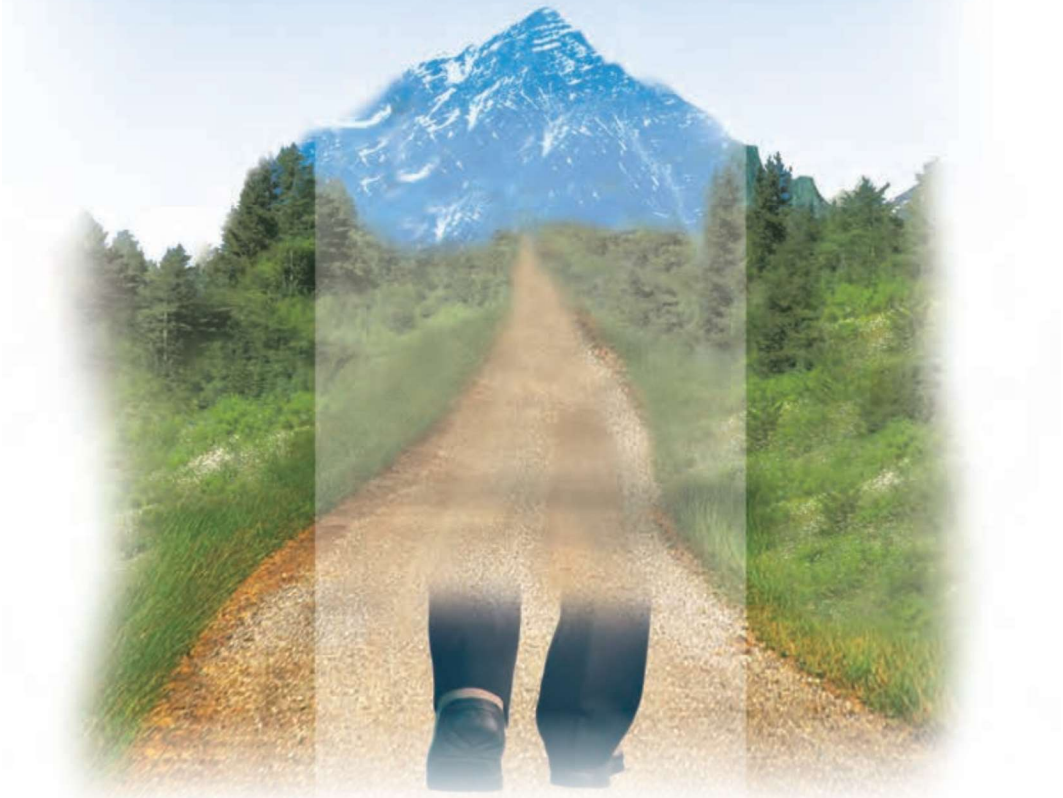
خدایا!

می دانم که بهترین توشه مسافر کوی تو عزم و اراده ای است که با آن خواستار تو شده باشد.^۱

مطابق حدیث: بهترین زاد و توشه برای گام گذاشتن در مسیر قرب الهی و همچنین برای ثابت قدم ماندن در این راه، تصمیم و عزم، راسخ و استقامت اراده است

امام کاظم علیه السلام

این حدیث و آیه شریفه « و اصبر علی ما اصابک ان ذلک من عزم الامور » به اولین قدم برای گام برداشتن و ثابت ماندن در مسیر قرب الهی، یعنی «تصمیم و عزم برای حرکت» اشاره دارند در نتیجه این دو با هم ارتباط معنایی دارند

وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ
 وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٣﴾ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ
 وَالضَّرَّاءِ وَالْكُظُمِينَ الْغِيظِ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ
 وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣٤﴾ وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً
 أَوْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ
 وَمَن يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ ۗ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ
 يَعْلَمُونَ ﴿١٣٥﴾ أُولَٰئِكَ جَزَاؤُهُمْ مَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَجَنَّاتٌ
 تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَنِعْمَ أَجْرُ الْعَمَلِينَ
 ﴿١٣٦﴾ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا
 كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ ﴿١٣٧﴾ هَذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ وَهُدًى
 وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٨﴾ وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ
 إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾ إِنْ يَمَسُّكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ
 مِّثْلُهُ ۗ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ الَّذِينَ
 آمَنُوا وَيَتَّخِذُ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ
 ﴿١٤٠﴾ وَلِيُمَحِّصَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَمْحَقَ الْكٰفِرِينَ ﴿١٤١﴾

و بشتابید برای دست یافتن به آمرزشی از پروردگار خود و بهشتی که وسعتش [به قدر] آسمانها و زمین است [که] برای پرهیزگاران آماده شده است. ۱۳۳

[همان] کسانی که در توانگری و تنگدستی انفاق می کنند و خشم خود را فرومی برند و از [خطای] مردم دری گذرند و خداوند نیکوکاران را دوست دارد. ۱۳۴

[همان] کسانی که چون کار زشتی کنند یا بر خود ستم روا دارند خدا را به یاد می آورند و برای گناهانشان آمرزش خواهند و چه کسی جز خدا گناهان را می آمرزد. و بر آنچه مرتکب شده اند، دانسته پافشاری نمی کنند. ۱۳۵

آنان پاداششان آمرزشی از جانب پروردگارشان و بوستان بی است که از زیر [درختان] آن، جویبارها روان است؛ جاودانه در آن بمانند و پاداش اهل عمل [به دستورات الهی] چه نیکوست. ۱۳۶

قطعاً پیش از شما سنت هایی [بوده و] سپری شده است پس در زمین بگردید و بنگرید که سرانجام تکذیب کنندگان چگونه بوده است. ۱۳۷

این [قرآن] برای مردم بیانی و برای پرهیزگاران رهنمود و اندرزی است. ۱۳۸

و سستی مکنید و غمگین مشوید که شما برترید اگر مؤمن باشید. ۱۳۹

اگر به شما آسیبی رسیده آن قوم [دشمنان] را نیز آسیبی نظیر آن رسید و ما این روزها [ی شکست و پیروزی] را میان مردم به نوبت می گردانیم [تا مردم پند گیرند] و خداوند کسانی را که [واقعاً] ایمان آورده اند معلوم بدارد و از میان شما گواهانی بگیرد و خداوند ستمکاران را دو نمی دارد. ۱۴۰

و تا خدا کسانی را که ایمان آورده اند، خالص گرداند و کافران را نابود سازد. ۱۴۱

در این درس با اهمیت «برنامه ریزی» برای رسیدن به
تقرب الهی آشنا می شویم و این درس، تقرب به خدا را
در گرو عزم، عود، مراقبه و مناسبه همراه با داشتن الگو
می داند

درس نهم آهنگ سفر

اکنون که با آینده انسان در جهان آخرت آشنا شدیم و دانستیم که سرنوشت ابدی انسان ها بر اساس اعمال آنان در دنیا تعیین می شود، لازم است تا در این دنیا قدم در مسیری بگذاریم که موفقیت آن **حتمی** باشد و سرانجام و آخرتی آباد را برای ما رقم بزند. از آنجا که هدف از خلقت انسان رسیدن به **مقام قرب خداوند است پس در حقیقت، او مسیر و هدف اصلی زندگی ماست.** هر کس این نکته را دریابد و زندگی خود را در مسیر این هدف قرار دهد، در دنیا زندگی لذت بخش و مطمئن و در آخرت **رستگاری ابدی را به دست خواهد آورد.**

البته برای رسیدن به چنین هدف بزرگ و برتری، لازم است برنامه ریزی کنیم تا قدم در راهی بگذاریم که سرانجامی این گونه زیبا داشته باشد و در راهی قرار نگیریم که خود را گرفتار آتش دوزخ کرده باشیم.

پس لازم است بدانیم :

برای آنکه در این برنامه ریزی موفق شویم، چه اقدامات و کارهایی باید انجام دهیم؟

تصمیم و عزم برای حرکت

عود بستن با خدا

مراقبت

مناسبه و ارزیابی

۱. برای گام گذاشتن در مسیر قرب الهی و همچنین برای
 ثابت ماندن در این راه چه اقداماتی لازم است؟
 تصمیم و عزم برای حرکت
 عهد بستن با خدا
 مراقبت
 مناسبه و ارزیابی

برای گام گذاشتن در مسیر قرب الهی و همچنین برای ثابت قدم ماندن در این راه، شایسته است

اقدامات زیر را انجام دهیم: ۲. عزم به چه معناست؟ ۳. آثار عزم قوی را نام ببرید؟

۱- تصمیم و عزم برای حرکت: عزم به معنای اراده و تصمیم بر انجام کاری است. آدمی با

عزم خویش، آنچه را که انتخاب کرده است، عملی می‌سازد. البته عزم و اراده انسان‌ها متفاوت است.

هر قدر عزم قوی تر باشد، رسیدن به هدف آسان تر است. ۳. استواری بر هدف، شکیبایی و تحمل سختی‌ها

برای رسیدن به آن هدف، از آثار عزم قوی است. ۴. کارهای بزرگ، عزم‌های بزرگ می‌خواهد. آنان که

عزم ضعیفی دارند، در برابر تندباد حوادث، تاب نمی‌آورند و مشکلات راه، آنان را به عقب نشینی وادار

می‌کند. اما آنان که عزم قوی دارند، سرنوشت را به دست حوادث نمی‌سپارند و با قدرت به سوی هدف

قدم برمی‌دارند. ۴. به همین جهت بعد از سفارش‌هایی که لقمان حکیم به فرزندش می‌کند و راه و رسم

زندگی را به او نشان می‌دهد، به وی می‌گوید:

اولین قدم برای گام گذاشتن در مسیر قرب الهی و
 همچنین برای ثابت قدم ماندن در این راه، تصمیم
 و عزم برای حرکت است

بر آنچه (در این مسیر) به تو می‌رسد صبر کن

ایستادگی در برابر مشکلات و
 سفتی‌ها (و اصبر علی ما
 أصابک) از توصیه‌های
 لقمان حکیم به فرزندش بعد
 از نشان دادن راه و رسم
 زندگی به او می‌باشد

وَ اصْبِرْ عَلٰی مَا اَصَابَكَ

صبر از
 مصائب عزم
 می‌باشد

اِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْاُمُوْر

❁ مقایسه

انسان‌هایی را که دارای عزم قوی هستند، با انسان‌هایی که عزم و اراده ضعیف دارند، مقایسه کنید و فرق آنها را با یکدیگر بنویسید.

دارای عزم ضعیف	دارای عزم قوی
۱. سستی در راه رسیدن به هدف	۱. استواری بر هدف
۲. تاب نیوردن در برابر تند باد حوادث	۲. شکیبایی
۳. عقب نشینی در برابر مشکلات	۳. تحمل سفتی‌ها برای رسیدن به هدف
۴. نداشتن عزم قوی	۴. حرکت با قدرت به سوی هدف

۵. عهد بستن با خدا را به عنوان یکی از اقدامات لازم برای رسیدن به قرب الهی توضیح دهید؟

۲- عهد بستن با خدا: کسی که راه رستگاری را که همان قرب و نزدیک شدن به خداست، شناخته و می‌خواهد در این مسیر قدم بگذارد، با خدای خود پیمان می‌بندد که آنچه خداوند برای رسیدن به

۶. چه زمانی خداوند از ما راضی و چه زمانی نافشند خواهد بود؟

این هدف در دین مشخص کرده است، یعنی واجبات الهی را، انجام دهد و خداوند را خشنود سازد؛ همچنین از انجام آنچه که ما را از این هدف دور می‌سازد، یعنی کارهای حرام، اجتناب کند.^۵

۶) چقدر زیباست که خداوند، راه رستگاری ما را با رضایت خود همراه ساخته است؛ یعنی وقتی خدا از ما راضی خواهد بود که ما در مسیر رستگاری و خوشبختی خود گام برداریم؛ و آنگاه از ما ناخشنود خواهد بود که به خود ظلم کنیم و در مسیر هلاکت خود قدم گذاریم.^۶

دربارهٔ عهد با خدا خوب است دو پیشنهاد زیر را انجام دهیم

- اول:** برای عهد بستن، بهترین زمان‌ها را انتخاب کنیم. بعد از نماز، شب‌های قدر و شب یا روز جمعه زمان‌های خوبی برای عهد بستن با خدا هستند.
- دوم:** عهد و پیمان خود را در زمان‌های معینی، مانند آخر هر هفته، آخر هر ماه یا شب قدر هر سال، تکرار کنیم تا استحکام بیشتر پیدا کند و به فراموشی سپرده نشود.

تدبیر

در ترجمهٔ آیات زیر بیندیشید و براساس آن به سؤالات زیر پاسخ دهید.

■ و هر که به عهدی که با خدا بسته و فادار بماند به زودی پاداش عظیمی به او خواهد داد.

سورهٔ فتح، آیهٔ ۱۰

■ کسانی که پیمان الهی و سوگندهای خود را به بهای ناچیزی می‌فروشدند آنها بهره‌ای در آخرت نخواهند داشت؛ و خداوند با آنها سخن نمی‌گوید و به آنان در قیامت نمی‌نگرد و آنها را (از گناه) پاک نمی‌سازد و عذاب دردناکی برای آنهاست.

سورهٔ آل عمران، آیهٔ ۷۷

■ به پیمانی که با من بسته‌اید وفا کنید تا من نیز به پیمان شما وفا کنم.

سورهٔ بقره، آیهٔ ۴۰

الف) آنان که در زندگی پیمان‌های خود با خدا را می‌شکنند به چه عاقبتی دچار می‌شوند؟

- ۱- بهره‌ای در آخرت نخواهند داشت. ۲- خداوند با آنان ستم نمی‌کند.
۳- آنان را از گناه پاک نمی‌سازد. ۴- و عذاب دردناکی برای آنهاست.

ب) عمل به عهد و پیمان‌های خود با خدا، چه ثمراتی دارد؟

- ۱- بهره‌مندی از پاداش عظیم خداوند. ۲- وفای خداوند به عهد و پیمان خود.

۷. مراقبت را به عنوان یکی از اقدامات لازم برای رسیدن به قرب الهی توضیح دهید؟

۳ مراقبت: باقی ماندن بر پیمان خود با خدا و وفای بر عهد، رضایت خدا را در پی دارد و شکستن پیمان، شرمندگی در مقابل او را به دنبال می آورد؛ عهدی که ابتدا بسته می شود، مانند نوزادی است که باید از او «مراقبت» شود تا با عهدشکنی، آسیب نبیند. *این فرمایش امام علی (ع) به سومین قدم برای کمال برداشتن و ثابت قدم ماندن در مسیر قرب الهی یعنی مراقبت اشاره دارد*

امام علی علیه السلام می فرماید: **گذشت ایام، آفتی در پی دارد و موجب از هم گسیختگی تصمیم ها و کارها می شود.**^۱ به طور مثال، کسی عهد می بندد که هر روز پس از نماز صبح، یک صفحه قرآن بخواند؛ او باید مراقب باشد که کارهای دیگر، او را به خود مشغول نکند و این تصمیم خود را فراموش نکند و نیز عواملی را که سبب سستی در اجرای این تصمیم می شود، از سر راه بردارد.^۱

✽ بررسی

چه عواملی می تواند مانع اجرای تصمیم شود؟ برخی از آنها را نام ببرید:

- ۱- **فراغوش کردن تصمیم**
- ۲- **سستی ورزیدن**
- ۳- **نداشتن انگیزه برای عمل به تصمیم**

۸. **مسابه و ارزیابی را به عنوان یکی از اقدامات لازم برای رسیدن به قرب الهی توضیح دهید؟**

۴- محاسبه و ارزیابی: بعد از مراقبت، نوبت محاسبه است تا میزان موفقیت و وفاداری به عهد، به دست آید و عوامل موفقیت یا عدم موفقیت، شناخته شود. بعد از محاسبه اگر معلوم شود که در انجام عهد خود موفق بوده ایم، خوب است خدا را سپاس بگوییم و شکرگزار او باشیم؛ زیرا می دانیم که او بهترین پشتیبان ما در انجام پیمان هاست.

اما اگر معلوم شود که سستی ورزیده ایم، خود را سرزنش کنیم و مورد عتاب قرار دهیم و از خداوند طلب بخشش کنیم و با تصمیم قوی تر، دوباره با خداوند عهد ببندیم و وارد عمل شویم. یادمان باشد که یک حسابرسی بزرگ در قیامت در پیش داریم و اگر خودمان در اینجا به حساب خود نرسیم، در قیامت به طور جدی اعمال ما را محاسبه خواهند کرد.^۲

این هریث به چهارمین قدم برای کمال برداشتن و ثابت ماندن در مسیر قرب الهی یعنی «مسابه و ارزیابی» اشاره دارد

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود:

حَاسِبُوا أَنْفُسَكُمْ قَبْلَ أَنْ تُحَاسَبُوا

«به حساب خود رسیدگی کنید، قبل از اینکه به حساب شما برسند».^۲

بر اساس این هریث اگر خودمان در دنیا به حساب خود نرسیم، در قیامت به طور جدی اعمال ما را محاسبه خواهند کرد

۱- غررالحکم و دررالکلم، تمیمی آمدی، ج ۴، ص ۶۲۶

۲- وسائل الشیعه، شیخ حرعاملی، ج ۱۶، ص ۹۹

بهتر است هر شب کارهای روز خود را ارزیابی کنیم و در پایان هفته نیز به حساب آن هفته، رسیدگی کنیم. همچنین، سالی یک بار برنامه سال خود را مرور کنیم؛ یکی از بهترین زمان‌های محاسبه سالانه، روزهای قدر ماه مبارک رمضان است تا بتوانیم براساس آن، تصمیم‌های بهتری برای آینده بگیریم.

این حدیث به چهارمین قدم برای
کام برداشتن و ثابت ماندن در
مسیر قرب الهی یعنی «محاسبه و
ارزیابی» اشاره دارد

از امیرالمؤمنین علی علیه السلام پرسیدند:

سوال؟ زیرک‌ترین انسان کیست؟

با حدیث باهوش‌ترین مومنان ارتباط معنایی دارد

فرمود: کسی که از خود و عمل خود برای بعد از مرگ حساب بکشد.

پرسیدند: چگونه؟
مطابق حدیث از نشانه‌های زیرکی، محاسبه نفس در دنیا برای بعد از مرگ است

فرمود: چون صبح تا شب به کار و زندگی پرداخت، در شب به خود برگردد و بگوید:

ای نفس! امروز روزی بود که بر تو گذشت و دیگر باز نمی‌گردد. خدا درباره این روز از تو خواهد پرسید که آن را چگونه گذراندی و در آن چه کردی؟ آیا به یاد او و سپاس از او بودی؟ آیا گره از کار فروبسته مؤمنی گشودی؟ آیا گرد غم از چهره‌ای زدودی؟ آیا...؟

تفکر در احادیث

در جدول زیر، سه سخن از امام علی علیه السلام آمده است. ۲ در این سخنان تأمل کنید و آثاری که آن حضرت برای محاسبه بیان فرموده است، استخراج کنید.

پیام	حدیث
از دیدگاه امام علی (ع)، محاسبه نفس به ترتیب ۴ نکته دارد؛ الف- آشنایی با عیب‌ها و لغزش‌های فرد ب- اطاعت پیدا کردن بر گناهان فوج- ترک گناهان ز- اصلاح عیب‌ها	۱- مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ وَقَفَّ عَلَىٰ عَيْبِهِ وَ أَحَاطَ بِذُنُوبِهِ وَ اسْتَقَالَ الذُّنُوبَ وَ اصْلَحَ الْعُيُوبَ
بر اساس حدیث، محاسبه و ارزیابی از این ۴ طریق، با بحث اصلاح نفس و رستگاری انسان می‌شود	۲- ثَمَرَةُ الْمُحَاسَبَةِ صَلَاحُ النَّفْسِ
میوه و ثمره، در فست، محاسبه و ارزیابی، اصلاح نفس است.	۳- مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ سَعِدَ

۱- بحار الأنوار، مجلسی، ج ۷۰، ص ۶۹

۲- تصنیف غررالحکم و دررالکلم، میمی‌آمدی، ص ۲۳۶

نامه‌ای برای نجات

در زمان حیات مرحوم علامه طباطبائی رحمته‌الله، نویسنده تفسیر المیزان، جوانی درباره مشکلات خود نامه‌ای به ایشان می‌نویسد و می‌گوید:

... جوانی هستم ۲۲ ساله؛ در محیط و شرایطی زندگی می‌کنم که هوای نفس و آمال بر من تسلط فراوان دارند و مرا اسیر خود ساخته‌اند و سبب بازماندن من از حرکت به سوی الله شده‌اند. درخواستی که از شما دارم این است که بفرمایید به چه اعمالی دست بزنم تا بر نفس مسلط شوم... نصیحت نمی‌خواهم، بلکه دستورات عملی برای پیروزی، لازم دارم.

علامه طباطبائی، به این جوان این‌گونه پاسخ می‌گویند:

برای موفق شدن و رسیدن به منظوری که مرقوم داشته‌اید، لازم است همتی برآورده و توبه نموده، به مراقبه و محاسبه پردازید. به این نحو که هر روز، طرف صبح که از خواب بیدار می‌شوید، قصد جدی کنید که هر عملی پیش آید، رضای خدا را مراعات خواهیم کرد... و همین حال را تا شب، وقت خواب ادامه دهید. وقت خواب، چهار - پنج دقیقه‌ای به کارهایی که در روز انجام داده‌اید، فکر کرده؛ یکی یکی از نظر بگذرانید، هر کدام مطابق رضای خدا انجام یافته، شکر کنید و هر کدام تخلف شده، استغفار کنید و این رویه را هر روز ادامه دهید. این روش اگرچه در بادی حال [ابتدای کار]، سخت و در ذائقه نفس تلخ می‌باشد، ولی کلید نجات و رستگاری است...^۱

9

چرا برای حرکت در مسیر هدف وجود اسوه و الگوها ضروری به نظر می‌رسد؟

پیامبر و اهل بیت ایشان، برترین اسوه‌ها

برای حرکت در مسیر هدف، وجود اسوه و الگوهای که راه را با موفقیت طی کرده و به مقصد رسیده‌اند، بسیار ضروری است. زیرا وجود این الگوها، اولاً به ما ثابت می‌کند که این راه موفقیت‌آمیز است؛ ثانیاً می‌توان از تجربه آنان استفاده نمود و مانند آنان عمل کرد و از همه مهم‌تر اینکه می‌توان از آنان کمک گرفت و با دنباله‌روی از آنان سریع‌تر به هدف رسید. از این رو قرآن کریم، پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم را به

عنوان الگو معرفی می‌کند و می‌فرماید:

9

قرآن کریم در این آیه (یعنی آیه ۲۱ سوره احزاب) رسول اکرم (ص) را برای همیشه، اسوه و الگویی نیکو برای مسلمانان معرفی کرده است

«رسول خدا برای شما نیکوترین اسوه است»^۲

۱- نامه‌های عرفانی، علی محمدی، ص ۷۸۱

۲- سوره احزاب، آیه ۲۱

۱۰. پیامبر اکرم (ص) همواره ما را به الگو گرفتن از چه کسانی دعوت کرده است؟

۱۱. پیامبر نیز همواره از اهل بیت به عنوان انسان هایی برتر که مسیر زندگی را با موفقیت پیموده اند و پیروی

از آنان موجب رستگاری و نجات انسان می شود، یاد کرده و ما را به الگو گرفتن از آنان دعوت کرده است.

سوال ۱۱. ممکن است این سؤال به ذهن بیاید که چگونه می شود انسان های بزرگی را که حدود ۱۴۰۰ سال

قبل زندگی کرده اند، اسوه قرار داد؟

پاسخ این است که اسوه بودن آن بزرگان مربوط به اموری که به طور طبیعی و با تحولات صنعتی تغییر می کنند،

نیست. وسایل حمل و نقل، وسایل خانه، امکانات شهری، شکل و جنس پار ها و لباس ها از این قبیل اند.

اسوه بودن در اموری است که همواره برای بشر خوب و با ارزش بوده اند. عدالت، گذشت، فداکاری،

مهربانی، داشتن نظم و برنامه در زندگی و... از ارزش هایی است که همواره مورد احترام بشر بوده است و

با گذشت زمان، حتی درک بهتری از آنها نیز به دست آمده است. پیامبر و اهل بیت علیهم السلام اسوه های انسانیت

هستند و انسانیت، دیروز و امروز و فردا ندارد. ۱۱. پیامبر (ص) اوقات خود در منزل را به چند قسمت

تقسیم می کرد؟ ۱۲. به طور مثال، امام حسین علیه السلام از پدر گرامی خود نقل می کند که رسول خدا صلی الله علیه و آله در منزل، اوقات خود

را سه قسمت می کرد. قسمتی برای عبادت، قسمتی برای اهل خانه و قسمتی برای رسیدگی به کارهای

شخصی. سپس آن قسمتی را که به خود اختصاص داده بود، میان خود و مردم تقسیم می کرد و مردم را به

حضور می پذیرفت و به کارهایشان رسیدگی می کرد. ۱۲

برنامه ریزی و تقسیم زمان، درس و الگویی همیشگی است که از این حدیث به دست می آید.

۱۳. سوال؟ همچنین ممکن است این سؤال پیش آید که پیامبر یک انسان معصوم است؛ چگونه می توان ایشان

را اسوه قرار داد و مثل او عمل کرد؟

پاسخ این است که ما او را اسوه کامل خود قرار می دهیم؛ چون می دانیم که هر کاری که انجام داده،

درست بوده و مطابق دستور خداوند بوده است. اما اسوه قرار دادن ایشان به این معنا نیست که ما عین

او باشیم و در همان حد عمل کنیم، بلکه بدین معناست که در حد توان از ایشان پیروی کنیم و خود را

به راه و روش ایشان نزدیک تر کنیم. ۱۳. امیر المؤمنین در باره یگونی پیروی از پیامبر اکرم (ص) چه می فرمایند؟

امیر المؤمنین درباره یگونگی پیروی از ایشان می فرماید: موضوع: پیامبر و اهل بیت ایشان، برترین اسوها

آگاه باش برای هر پیروی کننده ای، امام و پیشوایی است که باید از او تبعیت کند و از علم او کسب

نور کند. هشیار باش، امام شما از دنیایش به دو لباس کهنه و از خوراکش به دو قرص نان کفایت کرده

است. اما شما قطعاً توانایی این قناعت را ندارید؛ ولی با پرهیزکاری و کوشش [در راه خدا] و عفت و

درستکاری مرا یاری کنید. ۱۴

۱- معانی الأخبار، شیخ صدوق، ص ۸۱

۲- هج البلاغه، نامه ۴۵

دفتر برنامه ریزی

یک دفتر شخصی تهیه کنید و برنامه های زندگی خود را به طور منظم در آن یادداشت نمایید. این دفتر می تواند شامل دو قسمت باشد :

۱- عهدهای کلی و اساسی که برای تمام زندگی بسته می شود. ۲- برنامه ها و عهدهای روزانه یا هفتگی. بهتر است هر یک از این دو قسمت دارای بخش های معین باشد که بتوانید به راحتی آنها را پیگیری کنید و در آن اصلاحات لازم را به عمل آورید. به طور مثال، برای برنامه های روزانه یا هفتگی می توانید مانند جدول عمل کنید.

مورد عهد:		تاریخ:		
مراقبت: نکاتی که در طول عمل به این عهد، باید رعایت کنیم:				
۱-				
۲-				
محاسبه:				
زمان	میزان موفقیت	عوامل موفقیت	عوامل شکست	راه های کسب موفقیت بیشتر

معرفی کتاب

نام کتاب	نویسنده	انتشارات	مخاطب
رازهای زندگی	مرتضی نظری	منادی تربیت	دانش آموز
نامه های بلوغ	علی صفایی حائری	لیلة القدر	دانش آموز
سیمای روزانه فرد مسلمان	محراب صادق نیا	مرکز پژوهش های صدا و سیما	دانش آموز / معلم
تصمیم های بزرگ جوانی	محمدباقر پورامینی	کانون اندیشه جوان	دانش آموز
این گونه باشیم	جواد محدثی	بوستان کتاب	دانش آموز
الفبای زندگی	جواد محدثی	بوستان کتاب	دانش آموز / معلم

اگر در مسیر گام برداشتن به سوی خدا، سؤال ایی در زمینه‌های مختلف برای ما پیش آمد، به چه کسانی مراجعه کنیم؟

به کسانی که توانایی پاسخ‌گویی در مسائل دینی را دارند، مانند دبیران دینی و قرآن، امام جماعت محل و مراکز مطمئن علمی مراجعه کنیم و سؤال خود را با آنها در میان بگذاریم.

برخی از این مراکز علمی عبارت‌اند از:

۱- اداره مشاوره و پاسخ‌نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها	Porseman.org
۲- مؤسسه فرهنگی و اطلاع‌رسانی تبیان	www.Tebyan.net
۳- پایگاه اینترنتی حوزه	www.hawzeh.net
۴- پایگاه جامع پاسخ‌گویی به سؤالات و شبهات دینی	www.eporsesh.com
۵- مرکز فرهنگ و معارف قرآن	www.Porsemanequran.com
۶- رکز ملی پاسخ‌گویی به سؤالات دینی	www.Pasokhgoo.ir
۷- مرکز مطالعات و پژوهش‌های فرهنگی حوزه علمی قم	www.andisheqom.com
۸- پاسخ به سؤالات شرعی بانوان	www.behdokht.ir
۹-	www.Islamquest.net
۱۰-	www.erfan.ir
۱-	www.Javab.ir

بیشتر بدانیم

عمل کنید، عمل؛ آن را ناتمام نگذارید و به پایان برسانید. و در تصمیمی که گرفته‌اید استقامت بورزید، استقامت. صبور باشید، صبور. پرهیزکاری پیشه کنید، پرهیزکاری. قطعاً برای شما است پایانی [بهشت]، پس خود را به آن پایان برسانید.

با انجام آنچه خداوند از حق خود بر شما واجب کرده است وظایفی که برای شما بیان داشته است، به خداوند روی آورید. من شاهد شمایم و روز قیامت به نفع شما شهادت خواهم داد.

نهج البلاغه، حکمت ۱۷۸

اندیشه و تحقیق

۱- برای ثابت قدم ماندن در مسیر قرب به خداوند چه اقداماتی لازم است؟
 با فدا ۳- مراقبت ۴- ماسبه و ارزیابی ۲- عهد بستن

۲- مقصود از اینکه رسول خدا ﷺ برای مسلمانان اسوه است، چیست؟

رسول خدا (ص) اسوه کامل مسلمانان است؛ زیرا هر کاری که آن حضرت انجام داده، درست بوده و مطابق دستور خداوند بوده است. بر این اساس، ما مسلمانان در هر توان از ایشان پیروی می‌کنیم و خود را به راه و روش ایشان نزدیک تر می‌کنیم